

2. Norway: Country-specific: Basic indicators (Compendium) 2013 - 2017 (10.2018): Tourism Statistics: Vol, No 2: веб-сайт. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.5555/unwtotfb0578010020132017201810> (дата звернення: 20.10.2019).
3. Tourism in Norway | Facts and figures on Norwegian tourism: веб-сайт. URL: <https://www.visitnorway.com/media/tourism-in-norway/> (дата звернення: 20.10.2019).
4. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб, Київ : Центр учбової літератури, 2009. -224 с.
5. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. - 336 с.

Красновська О.

*магістрантка II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Мариняк Я. О.*

ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЧОРНОГОРІЇ

Постановка проблеми. Розвиток туризму в Чорногорії за останні десятиріччя набув небачених масштабів. Вигідне геотуристичне розташування країни та наявні туристичні ресурси сприяють функціонуванню туристичної сфери. Чорногорія знаходиться у конкурентному положенні між країнами давньоосвоєними на світовому туристичному ринку (Італія, Греція) та новоосвоєними (Хорватія, Албанія), тому її досвід формування туристичного продукту є цікавим для України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Туристичне країнознавство та характеристики туристичних ресурсів окремих держав знайшли своє відображення у працях Безуглого В. В., Дахна І., Любіцевої О. О., Мальської М. П., Масляка П. О., Семенова В. Ф., Балджи М. Д., Мозгальова В. М., Стафійчука В. І., Юрківського В. М. та ін.

Метою статті є виділити найпривабливіші для туристів місця та регіони, охарактеризувати рекреаційні ресурси, виявити найвідоміші курорти Чорногорії.

Виклад основного матеріалу. Тепла і мальовнича країна Чорногорія розташована в Південно-Східній Європі, на берегах Адріатичного моря. Невелика за територією, займає 155 місце в світі – це всього 13812 км². Не маючи великої території та потужного розвитку туристичної інфраструктури, вона, тим не менш, може похвалитись чи не найбільшою кількістю та концентрацією природних багатств. Найчистіші води Адріатики і мальовничі Балканські гори, багаті лісові масиви, луки і пасовища, що складають 80% території країни, один з найглибших каньйонів світу і унікальний середземноморський фіорд.

Зрештою, уся країна колись була визнана одним величезним екологічно чистим природним парком Європи, що робить відпочинок у Чорногорії ще й оздоровчим.

Країна у цілому має вигідне геотуристичне положення. Це завдяки своєму вигідному географічному положенню (вихід до Адріатичного моря, водний шлях в Албанію через Скадарське озеро), близькістю до європейського споживчого туристичного ринку, розташуванням у комфортних погодно-кліматичних умовах, ландшафтного різноманіття.

Чорногорія інтенсивно використовує природний туристичний потенціал, головними складовими якого є комфортний клімат, морське узбережжя, бальнеологічні і флоро-фауністичні ресурси. Незважаючи на низку балканських геополітичних проблем, Чорногорія належить до популярних і перспективних країн з точки зору розвитку міжнародного туризму. Берегова курортна зона країни користується попитом у європейських туристів.

В Чорногорії розташовано чимало світових рекордних географічних об'єктів. Це Которська затока, яка відвоювала у суші близько 40 км і є самим південним фьордом Північної півкулі; Каньйон річки Тара, який є найглибшим в Європі і другим за глибиною у світі, чорногорське узбережжя Адріатики – найбільш екологічно чистий район Середземномор'я, 48 гірських вершин, які піднімаються на висоту понад 2000 метрів над рівнем моря. Крім цього, Чорногорію можна назвати краєм льодовикових печер і бурхливих чудових водоспадів, що знаходяться в горах Проклетіє, а також краєм холодних гірських озер, таких як Біоградське, Чорне, Візіторское озера (всього їх налічується 40 одиниць). Також в країні налічується 5 національних парків: Національний парк Біоградська гора, Національний парк Дурмітор, Національний парк Ловчен, Національний парк Скадарське озеро, Національний парк Проклетіє. Старе місто Котора та Національний парк Дурмітор занесені до переліку Світової спадщини ЮНЕСКО. Також в Чорногорії два цікавих місця, які можна відвідати лише по воді – це Блакитна печера та острові Мамула. Блакитна печера – одна з багатьох печер у цьому місці, але саме в неї можна заплисти навіть на катері, тому вона і стала туристичним місцем. Блакитна печера знаходиться на початку затоки Герцег-Нові, в місці, де вона ніби зливається з морем. Глибина тут становить близько 4 метрів, хоча досвідчені туристи стверджують, що тут є і ділянки, які у глибину доходять до 45 метрів. Через кілька хвилин, коли очі звикнуть до темряви, ви зрозумієте, чому печеру називають блакитною. Ще краще це помітно з-під води. У печері можна скупатися.

Чорногорія пропонує великі можливості для пішого туризму. По всій країні розкидані археологічні пам'ятки, поки лише частково досліджені; в них відображено вплив на Чорногорію численних культур – іллірійської, грецької, римської, візантійської, слов'янської, венеціанської і турецької. Що стосується приморських міст – таких, як Херцег-Нови на північному заході і Ульцинь на південному сході країни, – то вони можуть похвалитися романтичною історією мореплавання і піратства.

Серед цієї природної краси узбережжя рідкісними острівцями в коктейлі духмяної флори розсипані невеликі містечка, курортні селища і вілли. Тут гармонійно поєднуються глибока старовина і сучасні комплекси готелів, оригінальні будинки, затишні кафе і ресторани.

Туристи мають невичерпні можливості подорожі по старовинних містечках, православних монастирях, природних пам'ятниках і дивовижних морських і гірських ландшафтах. Уся спокійна і розслаблена атмосфера створює у людей, що приїжджають сюди, особливий настрій, що дозволяє зануритися в неспішне проведення часу, щоб здобути відпочинок, який по-справжньому запам'ятовується, навіть якщо мета візиту сюди була чисто діловою.

За останні роки в Чорногорії з'явилися багато висококласних готелів, приватних вілл і міні-готелів, вкладені засоби в інфраструктуру курортів. Дуже популярне розміщення в приватних готелях. Як правило, це 3-5-поверхова будівля із стандартними номерами і апартаментами, обладнаними всім необхідним для комфортного відпочинку.

117 пляжів чорногорського узбережжя вражають своєю різноманітністю: піщані, покриті галькою і кам'янисті, упорядковані для відпочинку і такі, що разом з тим зберегли первозданну атмосферу дикої природи.

Найвідоміші курорти Чорногорського узбережжя: Герцегнові, Тіват, Котор і Пераст, Бечічі, Святий Стефан, Петровац-на-море, Сутоморе, Бар, Будва. Найпівденніший курорт – Ульцинь.

Список використаних джерел

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : Навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2007. — 704 с.
2. Масляк П.О. Країнознавство : підруч. для студ. та викл. вищ. навч. закл. / П. О. Масляк. – К. : Знання, 2008. - 292 с.
3. Семенов В.Ф. Регіональний вимір рекреаційно-туристичної діяльності: монографія / В.Ф. Семенов, М.Д. Балджи, В.М. Мозгальова; [за ред. В.Ф. Семенова]. – Одеса: Optimum, 2012. - 201 с.
4. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К.: Альтерпрес, 2009. - 427 с.
5. Юрківський В.М. Країни світу. Довідник. - К.: Либідь, 1999.